

Namn att minnas

Bo Martinsson

I januari utnämndes socialdemokraternas dittillsvarande gruppledare i andra kammaren hr Ingemund Bengtsson til statsråd. Detta var i och för sig inte oväntat. Gruppleaderskapet brukar predestinera för en statsrådspost. Hr Bengtssons företrädare som gruppledare Hans Gustafsson är som bekant nu civilminister. Om alltså upphöjelsen inte var oväntad var i gengäld placeringen det — inte minst för den lycklige själv. Det framgick med all önskvärd tydlighet genom den avväpnande uppriktiga kommentar han fällde vid meddelandet om att han utsetts till jordbruksminister, en kommentar, som väl förtjänar att bli klassisk i sitt slag. Jag vet ingenting om jordbruk, förklarade hr Bengtsson promptly, men är därvid inte sämre ställd än vad de andra departementscheferna i regeringen varit på utnämningdagen, när det gällt deras respektive fögderier. Ge mig bara ett par veckor så skall jag nog, precis som de, kunna sätta mig in i jobbet.

Omständigheterna kring hr Bengtssons upphöjelse har, som framgått, sitt kuriositetsintresse, men det politiskt intressanta i sammanhanget är mindre vem hr Bengtsson efterträdde än vem som efterträdde hr Bengtsson. Gruppleaderskapet i andra kammaren är inte bara en språngbräda till regeringen utan också en parlamentarisk nyckelposition och följaktligen en eftertraktad och omstridd befattning. Kandidaterna var denna gång tre: Ingvar Svanberg från Kalix, Stig Alemyr från Vimmerby och Bo Martinsson från Sundsvall, och konkurrensen är hård. Kanske något överraskande, åtminstone för hr Alemyr, blev det Bo Martinsson som avgick med segern. Det var ett signifikativt val. Den 47-åriga Martinsson med åtta riksdagsår på nacken, stöddes framför allt av de unga radikalerna i socialdemokratins nu starkt förnygrade andrakamargrupp.

Det betyder inte att han skulle vara någon politisk stridstupp med blodröd kam

och ett revolutionärt galande; långt ifrån. Han framstår som lugn, säker och klok med en utpräglad avsmak för frasaradikalism och revolutionsromantik, en avsmak, som kanske i lika mån kan hänföras till hans allmänna temperament och till hans juridiska träning — till yrket är han advokat. Men i olika konkreta politiska frågor har han oftast intagit en radikal hållning och inte sällan i opposition mot partiledningen. Det är därför otvivelaktigt ett tidens tecken — man kanske skulle kunna gå så långt att man säger ett memento för regeringen — att just han valdes till gruppledare.

Bo Martinsson är i hög grad en *homo politicus*; ehuru ännu inte 50 har han hållit på med politik i ett kvartssekel. Han hör till de allt färre socialdemokratiska politiker i framskjuten ställning, som vuxit upp i arbetarmiljö. Fadern var målare i Matfors utanför Sundsvall, men tvangs av arbetslöshetskrisen på 30-talet att söka sig söderut och hamnade i Uppsala när sonen var 15 år. Bo Martinsson avslutade alltså sin skolgång i Uppsala, där han tog studenten 1942. Fem år senare var han jurkand. Under tiden hade han hunnit göra sin politiska debut. Med SSU och Laboremus som plattform hade han gjort sig bemärkt som antinazistisk debattör under krigsåren och vid det socialdemokratiska segervalet 1946 invaldes han i stadsfullmäktige, 24 år gammal. Han var då landets yngste stadsfullmäktigeledamot.

Han satt ting i Medelpads östra domsaga och kom därifrån till ett advokatkontor i Sundsvall och sin födelsebygd har han sedan dess förblivit trogen. I kraft av sina kommunalpolitiska meriter från Uppsala invaldes han i stadsfullmäktige i Sundsvall 1951 och avancerade efter den sk kulturrevolutionen i samband med tillkomsten av Storsundsvall vid årsskiftet 1954/55 till fullmäktiges ordförande. År 1961 grundade han

egen advokatbyrå i Sundsvall — han har bland annat specialiserat sig på försvar av ungdomsbrottslingar — och från och med samma år tillhör han andra kammaren.

Bo Martinsson är en mycket aktiv ledamot av första lagutskottet där han vid upprepade tillfällen markerat en radikalare hållning än justitieminister Kling. Han har skarpt kritiserat den s k raggparagrafen, som han ansåg ge alltför stort utrymme åt polisiärt godtycke, han har motionerat om att ungdomar under 18 år icke skall kunna ådömas fängelsestraff, tillsammans med den politiskt så sorgligt förolyckade Elisabet Sjövall bekämpade han det egendomliga lagförslaget om åtal för våldtäkt inom äkten-skapet och han har nyligen krävt en utredning om principerna för svensk vapenhandel. Men hans intressen är inte begränsade till inrikespolitiken. Han är glädjande nog livligt engagerad i Europarörelsen —

det är man inte bortskämd med bland svenska socialdemokrater — och ordförande i dess svenska grupp; när han valdes till gruppledare deltog han inom parentes sagt i ett sammanträde med Europarådet i Strasbourg.

Riksdagskolleger inom alla partier tycks vara överens om att Martinsson är en trevlig och förståndig karl som det går bra att resonera med. Man anser att han har lika goda förutsättningar att gå i land med uppgiften som gruppledare som han har att gå vidare. Det senare kanske kan bli aktuellt förr än man tror. Visserligen kan det synas vara ett utslag av ödets ironi att Martinsson som varit justitieminister Klings kanske effektivaste kritiker inom det egna partiet därigenom skulle meriterat sig för att bli hans efterträdare, men det är också ett utslag av politikens egen logik. Dessutom har socialdemokratin alltid haft och har

fortfarande ont om kompetenta jurister — det kan man bäst se av regeringen Erlanders justitieministerlängd. Rättschefen Carl Lidbom har nämnts som tänkbar efterträdare till Kling, men det bedrövliga försvar han i press och TV presterade för statsministerns hattande i regeringsfrågan under valrörelsen kan väl knappast utanför den allra trängsta kretsen betraktas som någon kvalifikation — och någon annan har man inte hört talas om, bortsett från partiboken. Nej, då är Martinsson ett bra mycket starkare namn. Han är en god jurist, han har politisk erfarenhet, juridisk näsa och politiskt gehör, han har internationell orientering och — inte att förglömma — hyggliga språkkunskaper. Det skulle knappast förvåna om han redan efter något halvår tog

steget upp i regeringskretsen som justitieminister, när hr Kling äntligen får dra sig tillbaka.

Bo Martinsson ägnade sitt jungfrutal som gruppleddare i remissdebatten huvudsakligen åt att kräva ökad jämlikhet — men varnade samtidigt för "vissa vulgära inslag" i debatten. Ett sådant är enligt Martinsson att man ställer "de råa inkomstsiffrorna mot varandra utan att tala om vad inkomstskatten betyder." Denna varning kanske hade något sammanhang med att tidningen Arbetet (s) kort innan avslöjat att hr Martinsson i likhet med de flesta andra jämlikhetsivrare inom socialdemokratins ledande skikt har en årsinkomst på över 100.000 kr.

G. U.

EUROPAFRÅGAN

Youngplanen betecknar, har man sagt, första steget till världskrigets definitiva likvidering. Detta är ju rätt mycket men dock ej mera än ett första steg. Var finnes den expertkommission, som kan utfundera en lika praktisk och minst lika hållfast plan till vad Europas framtid mest av allt kräver, det internationella misstroendets likvidering?

Svensk Tidskrift 1929